ЗАКАРПАТТЯ

Земля, наближена до неба

Виготовлено у рамках реалізації
Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області
на 2024 – 2026 роки

Використані фото: Vasyl Hutsal, Tour de Ukraine, Сергій Денисенко, мережа інтернет

НЕ ДЛЯ ПРОДАЖУ

zaktour.gov.ua

ЦІЛЮЩА СИЛА ВОДИ ЗАКАРПАТТЯ

Інформаційний довідник підготовлено за матеріалами та картосхемами просторового розташування природних лікувальних ресурсів регіону згідно наукового видання Атласу «Природні лікувальні ресурси Закарпатської області» ДНП «Український НДІ реабілітації та курортології МОЗ України» на замовлення Управління туризму та курортів Закарпатської обласної державної адміністрації в рамках Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2024 – 2026 роки»

ЗМІСТ

Природні лікувальні ресурси 2

Різновиди бальнеологічних груп мінеральних вод Закарпатя 6

Природні лікувальні ресурси Закарпатської області 8

Природні лікувальні ресурси Берегівського району 10

Природні лікувальні ресурси Мукачівського району 16

Природні лікувальні ресурси Рахівського району 32

Природні лікувальні ресурси Тячівського району 34

Природні лікувальні ресурси Хустського району 38

Природні лікувальні ресурси Ужгородського району 48

ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ РЕСУРСИ

До **природних лікувальних ресурсів (ПЛР)** відносять: мінеральні і термальні води; лікувальні грязі та озокерит; бішофіт; ропу лиманів та озер; морську воду; природні об'єкти і комплекси із сприятливими для лікування кліматичними умовами, що придатні для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Головними ознаками ПЛР є: природне походження; лікувальне застосування у практично незміненому природному стані, переважно у курортних умовах.

Ефективність і безпечність ПЛР, можливість їх застосування в санаторно-курортній і позакурортній практиці обґрунтовується за результатами їх медико-біологічної оцінки якості та цінності, на підставі яких надається **медичний (бальнеологічний) висновок (МБВ)*** . За результатами медико-біологічної оцінки відомості про природний лікувальний ресурс вносяться та обліковуються у Державному кадастрі природних лікувальних ресурсів

Згідно з Постановою КМУ № 1499 від 11.12.1996, ***до водних об'єктів Закарпатської області***, які мають категорію лікувальних, відносяться ***13 родовищ мінеральних вод***: Новополянське, Келечинське, Сойминське, Гірсько-Тисенське , Голубинське, Синяцьке, Полянське, Плосківське, Тисенське, Берегівське, Ужгородське, Сільське, Шаянське.

Природні мінеральні води (МВ) – природні підземні мінеральні води об'єктів (родовищ), що характеризуються певним та стабільним фізико-хімічним складом, вмістом біологічно активних компонентів та сполук відповідно до кондицій, установлених для кожного об'єкта (родовища), які використовуються без додаткової обробки, що може вплинути на хімічний склад та мікробіологічні властивості.

*Наказ МОЗ України № 243 від 02.06.2003 «Про затвердження Порядку здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методів їх використання»

Мінеральні води чинять лікувальну дію на організм людини, що зумовлена або підвищеним вмістом корисних біологічно активних компонентів, їх іонним чи газовим складом, або загальним іонно-сольовим складом води.

До переваг застосування природних мінеральних вод відносять: практичну відсутність протипоказань, алергічних реакцій; можливість тривалого застосування, у тому числі, в амбулаторних умовах з використанням фасованих мінеральних вод.

ПРИРОДНІ МІНЕРАЛЬНІ ВОДИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

СТОЛОВІ

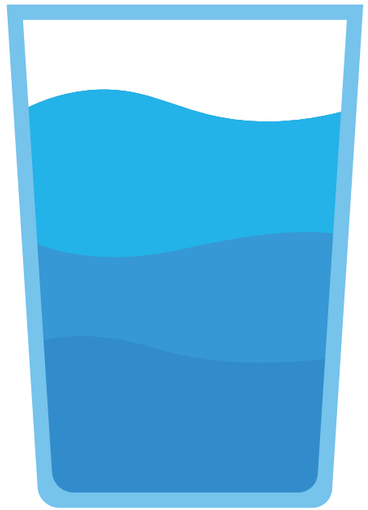
фасовані природні підземні мінеральні води з низькою мінералізацією.
Застосовуються як столовий освіжаючий напій

ЛІКУВАЛЬНО-СТОЛОВІ

фасовані природні підземні мінеральні води усіх хімічних груп та груп: гідрокарбонатні натрієві, гідрокарбонатно-хлоридні, хлоридно-гідрокарбонатні натрієві чи при меншій мінералізації, які містять біологічно активні мікроелементи і сполуки в кількості, не нижчій від бальнеологічних норм, встановлених для питних мінеральних вод.
Застосовуються як лікувальні за призначенням лікаря та як столові напої при несистематичному вживанні протягом не більше 30 днів з інтервалом 3-6 місяців

ЛІКУВАЛЬНІ

нативні природні підземні мінеральні води, які застосовуються за призначенням лікаря та можуть використовуватись ***для внутрішнього і зовнішнього застосування за спеціальними медичними методиками.***

У Закарпатській області всього виявлено

255 мінеральних вод

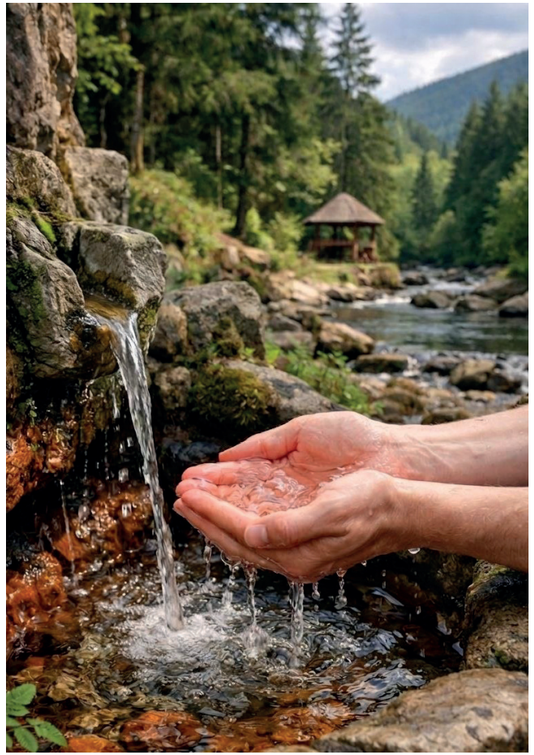
Досліджено та оформлено

80 **медичних** (бальнеологічних) висновків (**МБВ**)

14 *природні столові мінеральні води, з яких на 5 оформлено МБВ*

51 *природні лікувально-столові мінеральні води, з яких 32 оформлено МБВ*

190 *природні лікувальні мінеральні води, з яких на 43 оформлено МБВ*

ПРОЯВИ ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД У РАЙОНАХ:

30 МВ — **Берегівський район** на 11 оформлено МБВ

72 МВ — **Мукачівський район** на 41 оформлено МБВ

20 МВ — **Рахівський район** на 1 оформлено МБВ

26 МВ — **Тячівський район** на 2 оформлено МБВ

47 МВ — **Ужгородський район** на 10 оформлено МБВ

60 МВ — **Хустський район** на 15 оформлено МБВ

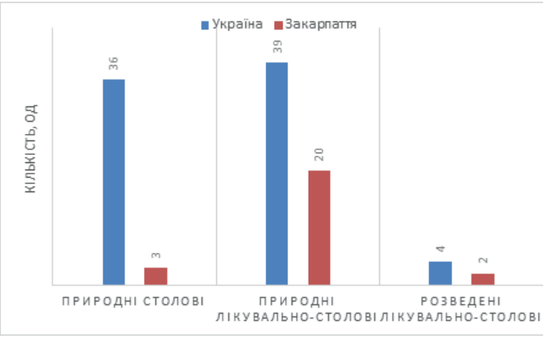

Рис. 4. Фасовані мінеральні води України та Закарпаття за категоріями призначення

Закарпаття є головним регіоном України з видобутку та фасування природних лікувально-столових вод (рис. 4). Основні центри промислового розливу зосереджені у Полянській, Свалявській, Баранинській, Неліпинській, Вишківській, Драгівській, Міжгірській, Хустській територіальних громадах. Лідером галузі є Полянська територіальна громада, на базі родовищ якої сформовано найпотужніший бальнеологічний осередок з високою концентрацією підприємств-виробників.

Мінеральні води України залежно від складу, властивостей та лікувального призначення поділяються на ***9 основних бальнеологічних груп***: 1. без специфічних компонентів і властивостей; 2. вуглекислі; 3. сульфідні; 4. залізисті, миш'яковисті, поліметалеві; 5. йодні, бромні, йодо-бромні; 6. радонові; 7. борні; 8. кремнієві; 9. з підвищеним умістом органічних речовин.

РІЗНОВИДИ БАЛЬНЕОЛОГІЧНИХ ГРУП МІНЕРАЛЬНИХ ВОД ЗАКАРПАТТЯ:

1. БЕЗ СПЕЦИФІЧНИХ КОМПОНЕНТІВ І ВЛАСТИВОСТЕЙ

Їх лікувальне призначення визначається іонно-сольовим складом та величиною мінералізації.

2. СУЛЬФІДНІ

Захворювання опорно-рухового апарату, наслідки інсультів та черепно-мозкових травм, травм опорно-рухового апарату, захворювання периферичної нервової системи, захворювання шкіри.

3. КРЕМНІЄВІ

Захворювання органів травлення, обміну речовин.

4. З ПІДВИЩЕНИМ УМІСТОМ ОРГАНІЧНИХ РЕЧОВИН

Захворювання органів гепатобіліарної системи, органів сечовиділення.

5. МИШ'ЯКОВИСТІ

Захворювання опорно-рухового апарату, периферичної нервової системи.

6. ЗАЛІЗИСТІ

Залізодефіцитна анемія, латентний залізодефіцит.

7. ВУГЛЕКИСЛІ БОРНІ

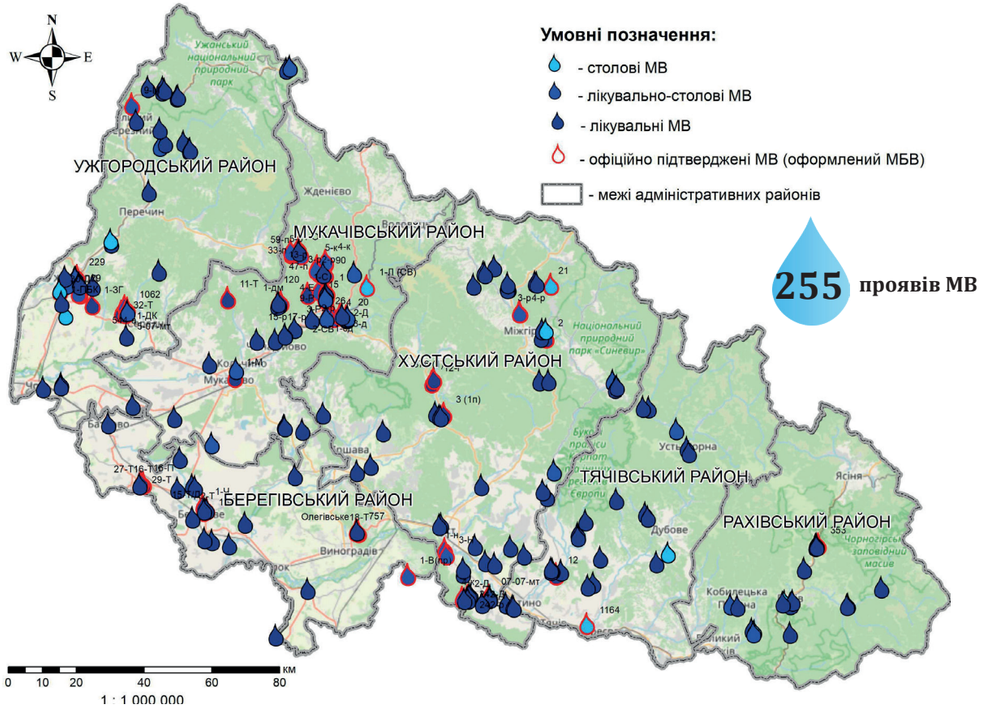
Для питного застосування вуглекислих МВ – захворювання органів травлення, сечовивідої системи, обміну речовин.

8. ЙОДО-БРОМНІ, БРОМНІ

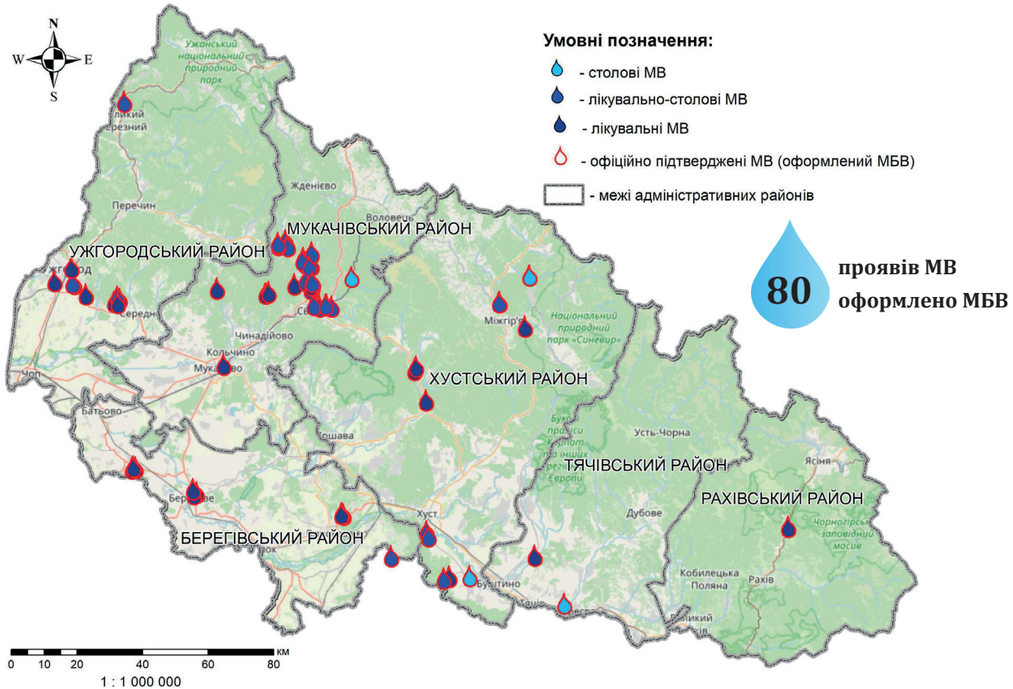
Для зовнішнього застосування – захворювання опорно-рухового апарату, нервової системи та системи кровообігу.

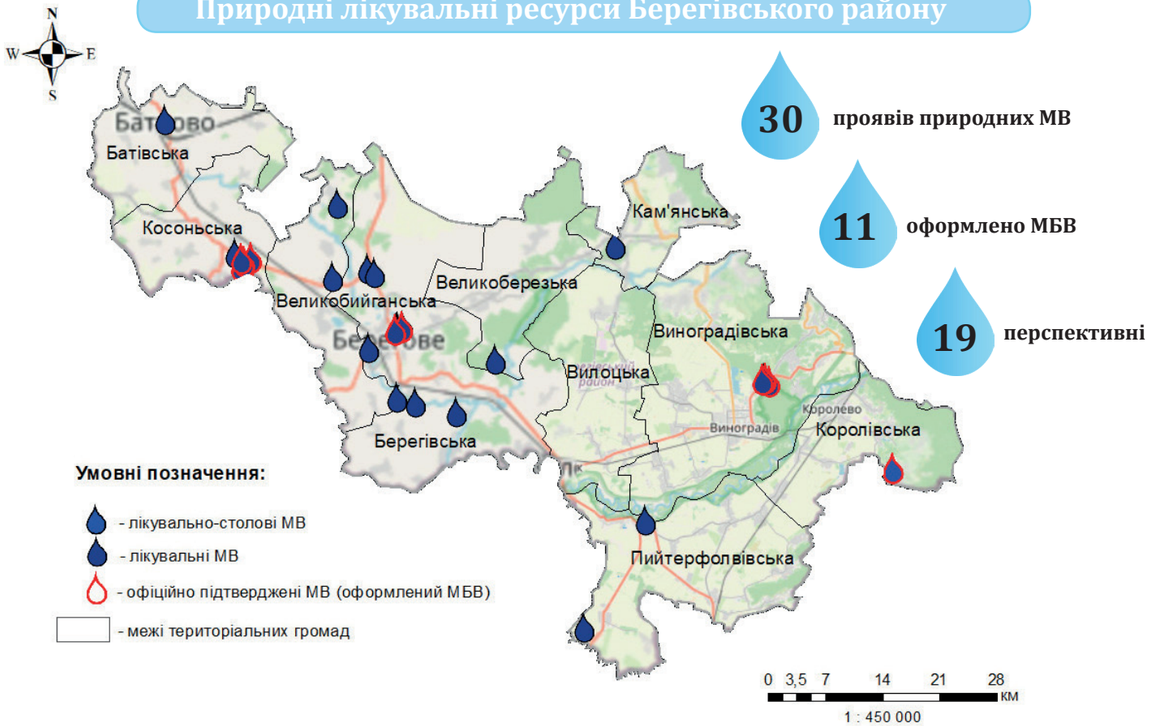
ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ РЕСУРСИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ РЕСУРСИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Природні лікувальні ресурси Берегівського району

30 проявів природних МВ

11 оформлено МБВ

19 перспективні

НА ТЕРИТОРІЇ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ РОЗВІДАНО:

11 водопунктів з природною мінеральною водою (Берегівська ТГ – 4 лікувальні, Виноградівська ТГ – 2 лікувальні, Королівська ТГ – 1 лікувально-столова та Косонська ТГ – 4 лікувальні), *що мають медичний (бальнеологічний) висновок та внесені до Державного кадастру природних лікувальних ресурсів України;*

19 проявів природних мінеральних вод лікувальних є перспективними (Берегівська ТГ – 10, Батівська ТГ – 1, Великоберезька ТГ – 1, Великобийганська ТГ – 2, Виноградівська ТГ – 1, Кам'янська ТГ – 1, Косонська ТГ – 1 та Пийтерфолвівська ТГ – 2), *відомості про які є за прогнозними даними результатів геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу.*

МЕДИЧНА (БАЛЬНЕОЛОГІЧНА) ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ

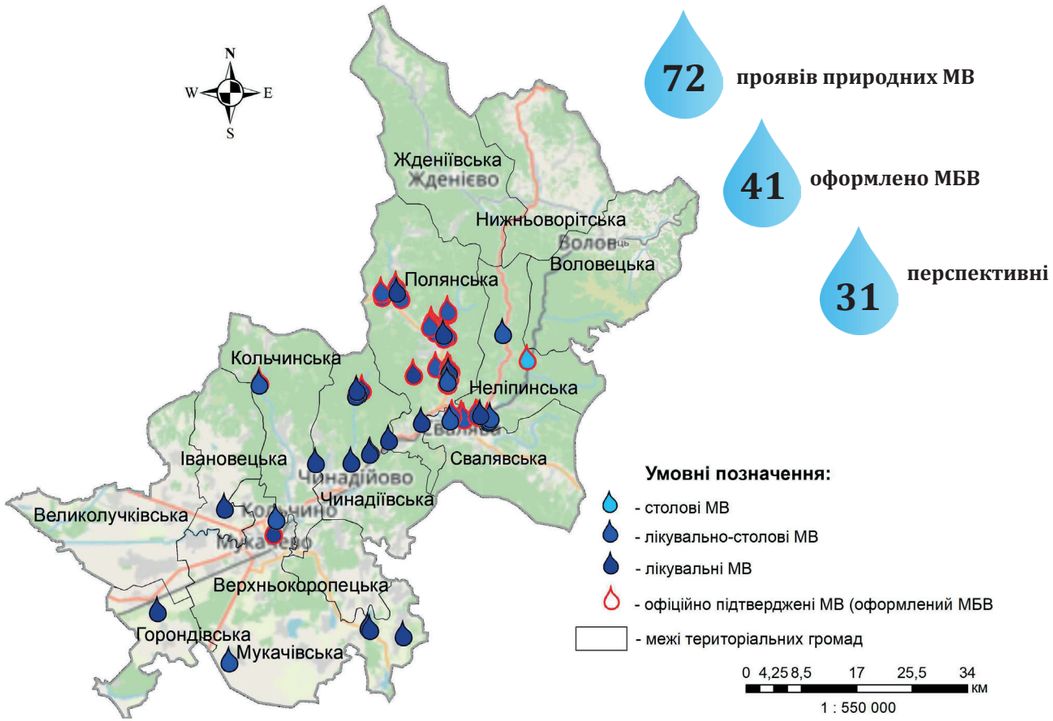
№	*Водопункт / фіз.-хім. склад МВ*	*Відомості про мінеральні води та їх медичну (біологічну) дію*
Берегівська міська територіальна громада		
Природні лікувальні		
1, 2	**свр. № 15-Т, № 15-Т/Д,** середньо-високомінералізована, вуглекисла, борна хлоридна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), високотермальна (45-60 ºС)	**Свердловини** № 15-Т (глибиною 1127,0 м) та № 15-Т/Д (глибиною 1142,0 м) відносяться до ділянки Берегівського родовища. Мінеральні води використовуються оздоровчим комплексом «Жайворонок». **Застосування мінеральної води:** *зовнішнє* - захворювання опорно-рухової системи та хворобах шкіри; *розведенні для питного лікування* – хронічні неатрофічні та атрофічні гастрити з нормальною чи зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, неалкогольній жировій хворобі печінки, порушенні толерантності до глюкози, синдромі інсулінорезистентності, хронічних циститі та пієлонефриті.
3	**свр. № 2-Т,** високомінералізована, борна хло-ридна натрієва, що містить діоксид вуглецю, слабкокисла-нейтральна (6,2-7,2), високотермальна (55-62 ºС)	**Свердловина** (глибина 1049,0 м) Берегівського родовища, м. Берегове на території **ПОГ ЕВП УСБ «Закарпаття»**. Використовуються у санаторно-курортній сфері при зовнішньому застосуванні захворюваннях кістково-м'язової системи та сполучної тканини.
4	**свр. № 1-Ч,** високомінералізована, борна хлоридна натрієва, що містить діоксид вуглецю, слабкокисла-нейтральна (6,2-7,2), високотермальна (48-62 ºС)	**Свердловина** (глибина 1112,0 м) родовища **«Чігосуг»**, м. Берегове. Використовуються *для зовнішнього застосування* при захворюваннях кістково-м'язової системи та сполучної тканини.

Виноградівська міська територіальна громада		
Природні лікувальні		
5	**свр. № 18-Т,** розсоли, вуглекислі, залізисті, кремнієві хлоридні натрієві, що містять йод, бром та ортоборну кислоту, слабкокислі (5,5-6,8), слабкотермальні-термальні (20,0-38,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 961,0 м розташована на околицях м. Виноградів. Мінеральні води використовуються санаторієм **«Теплиця»**. Застосування у вигляді галоінгаляцій галоаерозолю солі та при зовнішньому в розведеному стані отримано 2 води: 1. **МВ «Теплиця»** - при захворюваннях кістково-м'язової системи та сполучної тканини, периферичної нервової системи, серцево-судинної системи, периферичних судин. 2. **МВ «Теплиця-2»** - при хронічних хворобах нижніх дихальних шляхів, захворюваннях верхніх дихальних шляхів, після коронавірусної хвороби (COVID-19). Сіль, що випарена з МВ, може використовуватися при хронічних хворобах нижніх дихальних шляхів.
6	**дж. Олеігвське**, слабкомінералізована, кремнієва гідрокарбонатна кальцієво-натрієва	Підземні води дж. **«Олегівське»** можуть застосовуватися у лікувальній практиці при внутрішньому застосуванні – захворювання органів травлення, нирок та сечовивідних шляхів, хвороб обміну речовин, центральної нервової системи. Мінеральні води дж. «Олегівське» використовуються санаторієм **«Теплиця».**
Королівська селищна територіальна громада		
Природні лікувально-столові		
7	**«Хижанська», свр. № 1-В(пр),** маломінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, кальцієво-натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,20-6,75), холодна (13,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 18,0 м знаходиться в с. Хижа. Води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Хижанська»**. МВ *показана при захворюваннях* шлунково-кишкового тракту, хронічних гастритах з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцатипалої кишки, функціональній диспепсії. *Наразі МВ «Хижанська» не фасується.*

Косоньська сільська територіальна громада		
Природні лікувальні		
8, 9	**свр. № 27-Т, № 29-Т** середньо-високомінералізована, борна хлоридна натрієва, слаб-кокисла-слабколужна (6,0-7,4), високотермальна (45-55 ºС)	**Свердловини** глибиною понад 1300,0 м Косинського родовища, розташовані поруч с. Косонь. Мінеральні води використовуються лікувально-оздоровчим закладом «Косино». *Застосування води у лікувальній практиці* зовнішньо при захворюваннях опорно-рухового апарату: артрози, спондилопатії, запальні поліартропатії та ін
10	**свр. № 16-П,** середньо-високомінералізована, борна хлоридна натрієва, ней-тральна- слабколужна (6,0-7,4), високотермальна (45-55 ºС)	**Свердловина** глибиною 901,3 м урочища № 2 Косинського родовища розташована в с. Косонь, на території лікувально-оздоровчого закладу **«Косино».** Мінеральні термальні води *використовуються у лікувальній практиці* зовнішньо при захворюваннях кістково-м'язової системи та сполучної тканини.
11	**свр. № 16-Т,** середньо-високомінералізована, борна хлоридна натрієва, слаб-кокисла-слабколужна (6,5-7,4), високотермальна (45-55 ºС)	**Свердловина** (глибина 1190,0 м) Косинського родовища, підземні води використовуються лікувально-оздоровчим комплексом **«Еко-Термал»**, розташована в с. Косонь. Підземні води *використовуються зовнішньо* при захворюваннях опорно-рухово-го апарату, захворювання периферичної нервової системи, серцево-судинної системи, периферичних судин, біліарної системи.

Природні лікувальні ресурси Мукачівського району

НА ТЕРИТОРІЇ МУКАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ РОЗВІДАНО:

41 водопункт з природною мінеральною водою (Кольчинська ТГ – 1 лікувальна, Мукачівська ТГ – 1 лікувальна, Неліпинська ТГ – 4 лікувально-столові, 1 столова, Полянська ТГ – 3 лікувальні, 25 лікувально-столових, Свалявська ТГ – 3 лікувально-столові та Чинадіївська ТГ – 3 лікувальні), *що має медичний (бальнеологічний) висновок та внесений до Державного кадастру природних лікувальних ресурсів України*;

31 прояв природних мінеральних вод є перспективними (Городівська ТГ – 1 лікувальна, Івановецька ТГ – 1 лікувальна, Мукачівська ТГ – 3 лікувальні, 2 лікувально-столова, Неліпинська ТГ – 2 лікувальні, 3 лікувально-столові, Полянська ТГ – 5 лікувальних, 1 лікувально-столова, Свалявська ТГ – 5 лікувальних та Чинадіївська ТГ – 8 лікувальних), відомості *про які є за прогнозними даними результатів геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу.*

МЕДИЧНА (БАЛЬНЕОЛОГІЧНА) ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД МУКАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ

№	*Водопункт / фіз.-хім. склад МВ*	*Відомості про мінеральні води та їх медичну (біологічну) дію*
Кольчинська селищна територіальна громада		
Природні лікувальні		
1	**свр. № 11-Т,** слабко-, маломінералізована, кремнієва хлоридно-гідрокарбонатна натрієва, нейтральна-слабколужна (6,8-8,0), холодні-слабкотермальна (17,0-30,0 ºС)	**Свердловина** Лісарнянського родовища глибиною 1289,5 м розташована в с. Лісарня. Мінеральні води використовуються туристично-оздоровчим комплексом **«Belle Royalle»**. Вода *застосовується* внутрішньо у санаторно-курортній сфері при захворюваннях сечовидільної системи (пієлонефрит, цистит, сечокислий діатез)
Мукачівська міська територіальна громада		
Природні лікувальні		
2	**свр. № 1-М,** високомінералізована, кремнієва хло-ридна, кальцієво-натрієва, що містить діоксид вуглецю, ортоборну кислоту, залізо, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,20), слабкотермальна-термальна (30,0-40,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 1350,0 м, родовища **«Карпатія»** розташована в м. Мукачево, на території спортивно-оздоровчого комплексу **«Дитяча юнацька спортивна школа».** *Використовується зовнішньо у санаторно-курортних умовах при захворюваннях опорно-рухового апарату, шкіри, розладах поведінки або нервової системи.*
Неліпинська сільська територіальна громада		
Природні столові		
3	**«Ждимир», свр. № 1-Л(СВ),** слабкомінералізована, гідрокарбонатна натрієва, слабколужна-лужна (7,2-9,0), холодна (10,0-16,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 260,0 м родовища «Вечa» розташована в с. Вовчий, в долині р. Вечa. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна-столова вода **«Ждимир»**.

Природні лікувально-столові		
4	**«Квасова», свр. № 3-д,** середньомінералізована, вуглекисла, залізиста гідрокарбонатна натрієва, що містить ортоборну кислоту, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,0), холодна (10,0-17,0 ºС)	**Свердловина** Неліпинського-1 родовища розташовані в с. Неліпино. Води свердловини можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна лікувально-столова вода **«Квасова».** МВ «Квасова» *показана* при захворюваннях шлунково-кишкового тракту - хронічних гастритах зі підвищеною та збереженою кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, гастроезофагеальному рефлюксі з езофагітом, при хронічних панкреатитах, хронічних захворюваннях печінки, а також при хронічних пієлонефритах. *Наразі не фасується.*
5,6	**«Свалявська», свр. № 2-Д, № 1-сд** маломінералізована, вуглекисла гідрокарбонатна натрієва, що містить ортоборну кислоту, слабкокисла (6,0-6,8), холодна (10,0-17,0 ºС)	**Свердловини** Неліпинського-1 родовища розташовані в с. Неліпино, відстань між свр. 300 м. Свердловина № 2-Д пробурена глибиною 150 м, свр. № 1-сд 130,0 м. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Свалявська»** та для питного лікування у санаторно-курортній сфері. *Показана при захворюваннях* шлунково-кишкового тракту - хронічних гастритах зі підвищеною та збереженою кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, при хронічних панкреатитах, хронічних колітах та синдромі подразненого кишечника, хронічному холециститі, а також при цукровому діабеті 2 типу. *Наразі не фасується.*
7	**«Поляна Неліпинська», свр. № 20,** мало-середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (6,0-6,8), холодна (13,0-16,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 180,0 м Неліпинського родовища розташована с. Неліпино. МВ свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Неліпинська»**. *Показана* внутрішньо при хронічних гастритах з підвищеною та збереженою кислотоутворюючою функцією шлунку, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, функціональній диспепсії, гастроезофагеальному рефлюксі з езофагітом та без, при хронічних захворюваннях жовчного міхура, постхолецистектомічному синдромі, хронічних вірусних та токсичних гепатитах, синдромі подразненого кишечника, а також при хронічних пієлонефритах та циститах. *Наразі не фасується.*

Полянська сільська територіальна громада		
Природні лікувально-столові		
8	**«Лужанська 15», свр. № 15,** маломінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,2-7,2), холодна (12,0-15,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 136,0 м Голубинського родовища розташована в с. Голубине. МВ свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Лужанська 15»**. **Застосування мінеральної води:** *при хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунку, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, синдромі подразненого кишечника, захворюваннях печінки, хронічному панкреатиту, а також при хронічному пієлонефриті.*
9	**«Поляна Квасова Маргіт», свр. № 1,** мало-середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (6,2-6,8), холодна (11,0-15,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 200,0 м ділянки «Завадки» Голубинського родовища знаходиться на околиці с. Голубине, на відстані 350,0-400,0 м. від санаторію **«Квітка Полонини»**. ***Використовується*** для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова Маргіт»** та для питного лікування у санаторно-курортній сфері. *Показана* при захворюваннях шлунково-кишкового тракту - хронічних гастритах з підвищеною та збереженою кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, при хронічному панкреатиті, гастроезофагеальному рефлюксу з езофагітом, сечокислому діатезі, хронічних захворюваннях печінки, хронічних захворюваннях жовчного міхура та жовчнокам'яної хвороби, а також при хронічних пієлонефритах та розладах біліарного тракту.
10	**«Лужанська», свр. № 3-Р3,** мало-,середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,2-6,9), холодні (14,0-16,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Луги» Голубинського родовища знаходиться на північ від с. Голубине, глибиною 145,0 м. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Лужанська»**. *Застосування води* внутрішньо при хронічних гастритах з підвищеною, нормальною та зниженою кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, синдромі подразненого кишечника, хронічному панкреатиті, хронічному пієлонефриті, захворюваннях печінки (токсичне або медикаментозне ураження печінки, неалкогольна жирова хвороба печінки).

11	**«Поляна Квасова лагідна», свр. № 1-ск,** мало-середньомінералізовані, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (12,0-17,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Голубине-0031» розташована на околиці с. Голубине, глибиною 100 м. Підземні води свр. можуть використовуватися у промисловому фасуванні як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова лагідна»**. МВ «Поляна Квасова лагідна»» *показана* при захворюваннях шлунково-кишкового тракту - хронічних гастритах з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією.
12, 13, 14	**«Лужанська 3», свр. №№ 1-С, 3-р, 3-рд,** маломінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натієва, кальцієво-натрієва, слабкокисла (6,5-6,8), холодна (12,0-14,0 ºС)	**Свердловини** розташовані між селами Голубине та Солочин, в межах ділянки Голубинського родовища. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Лужанська 3»**. МВ *показана* при хронічних гастритах з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічних холециститах, хронічних панкреатитах, при функціональних розладах жовчного міхура та сфінктера Одді, синдромі подразненого кишечника, цукровому діабеті 2 типу, хронічному пієлонефриті та сечокам'яній хворобі.
15, 16	**«Поляна Квасова-3», свр. № 5-р, № 1-О,** середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-слабколужна (6,6-7,5), холодні (14,0-17,0 ºС)	**Свердловини** розташовані на околиці с. Оленьово, відстань між свр. 300 м. Підземні води можуть використовується для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова-3»**. **Медичні показання до внутрішнього застосування:** гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, хронічний гастрит з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, функціональна диспепсія, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, захворювання печінки, хронічний холецистит, хронічний панкреатит, при функціональних розладах жовчного міхура та сфінктера Одді, хронічний вірусний гепатит, цукровий діабет 1-2 типу, порушення толерантності до глюкози, синдром інсулінорезистентності, гіперхолестеринемія, подагра.

17	**«Поляна Плосківська», свр. № 33-п,** середньо-, високомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (11,0-16,0 ºС)	**Свердловина** Плосківського родовища розташована на околиці с. Плоске, в 150,0 м від цеху розливу **ТОВ «Плосківський завод мінеральних вод».** Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Плосківська».** МВ показано при хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, хронічному холециститі, функціональному розладі жовчного міхура та сфінктера Одді, хронічному панкреатиті, цукровому діабеті 1-2 типів, а також при хронічному пієлонефриті.
18, 19	**«Плосківська», свр. № 47-п, № 59-п** мало-, середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (11,0-16,0 ºС	**Свердловини** Плосківського родовища розташовані на околиці с. Плоске, неподалік від заводу розливу **ТОВ «Плосківський завод мінеральних вод».** Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Плосківська»**. МВ *показано* при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі, функціональній диспепсії, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, жовчнокам'яній хворобі, хронічному холециститі, функціональному розладі жовчного міхура та сфінктера Одді, захворюваннях печінки, цукровому діабеті 1-2 типів, а також при хронічному пієлонефриті, циститі та сечокам'яній хворобі.
20, 21	**«Поляна Купель», свр. № 3-р, № 2-р** середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,2-7,0), холодна (13,0-14,0 ºС)	**Свердловини** ділянки «Поляна Купель» Полянського родовища розташовані на околиці с. Поляна, на території санаторію **«Поляна»**. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода «Поляна Купель» та у санаторно-курортній сфері (питне лікування). *Медичними показаннями* застосування води є хронічний неатрофічний гастрит з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, синдром подразненого кишечника, хронічний холецистит, функціональний розлад жовчного міхура та сфінктера Одді, хронічний панкреатит, хронічні вірусні гепатити, захворювання печінки, а також хронічний пієлонефрит, цистит та сечокам'яна хвороба.

22	**«Поляна Квасова Голд», свр. № 90,** середньо-, високомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, нейтральна (6,9), холодна (13,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Мрія» Полянського родовища розташована на території с. Поляна. Підземні води свердловини можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова Голд»**. МВ показано при хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією. *Наразі МВ «Поляна Квасова Голд» не фасується.*
23	**«Поляна Квасова 8», свр. № 8-к(р),** середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (13,0-17,0 ºС	**Свердловина** Полянського родовища підділянки санаторію **«Сонячне Закарпаття»** розташована 2 км на захід від с. Поляна. Свердловина глибиною 120,0 м. Підземні води свр. с. Поляна можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова 8»**. Рекомендована при захворюваннях: хронічних гастритах з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, функціональній диспепсії, хронічному панкреатиті, синдромі подразненого кишечника, цукровому діабеті 2 типу, порушенні толерантності до глюкози, синдромі інсулінорезистентності.
24	**«Поляна Квасова 5», свр. № 5-К,** мало-середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (6,1-6,8), холодна (11,0-13,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Ведмежа» Полянського родовища розташована 2 км на північ від с. Поляна. Свердловина глибиною 200,0 м. Підземні води свр. с. Поляна можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова 5»**. *Медичними показаннями* для внутрішнього застосування є хронічний неатрофічний гастрит з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічний панкреатит, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, синдром подразненого кишечника з переважанням закрепів або діареї, токсичне ураження печінки, хронічний вірусний гепатит, цукровий діабеті 1-2 типу.

25, 26	**«Поляна Квасова», свр. № 10-к(р), № 13-р,** середньо-високомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (12,0-17,0 ºС)	**Свердловини** під ділянки санаторію «Сонячне Закарпаття» ділянки «Нова Поляна» Полянського родовища розташовані в 2,0 км на захід від с. Поляна. Підземні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортних умовах зовнішньо та внутрішньо (питне лікування), а також для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова».** Мінеральні води використовуються санаторієм «Сонячне Закарпаття». *Медичними показаннями для* зовнішнього застосування у вигляді загальних та місцевих ванн є захворювання серцево-судинної системи, гінекологічні захворювання, захворювання товстого кишечника. *МВ при внутрішньому застосуванні* рекомендована при функціональній диспепсії, гастроезофагеальній рефлюксній хворобі, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, жовчнокам'яній хворобі, хронічному холециститі, функціональних розладах жовчного міхура та сфінктера Одді, післяхолецистектомічному синдромі, хронічному панкреатиті, алкогольній хворобі печінки, токсичному або медикаментозному ураженні печінки, неалкогольній жировій хвороба печінки, цукровому діабеті 2 типу.
27, 28	**«Поляна Квасова», свр. № 7-РЗ, свр. № 4-к,** середньо-високомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,5-7,2), холодна (13,0-17,0 ºС)	**Свердловини** підділянки Поляна Квасова Полянського родовища розташовані на західній околиці с. Поляна. Свердловини глибиною 200,0 м. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Поляна Квасова»**. **Застосування мінеральної води:** при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі, хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною, нормальною чи зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічному панкреатиті, алкогольній хворобі печінки, токсичному або медикаментозному ураженні печінки, неалкогольній жировій хвороба печінки, синдром подразненого кишечника з переважанням закрепів, цукровому діабеті 1-2 типу.

29	**«Поляна Квасова преміум маргіт», свр. № 9-Р,** середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (6,4-6,8), холодна (11,0-14,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Маргіт» Голубинського родовища розташована на території с. Солочин. Підземні води свр. с. Солочин можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода «**Поляна Квасова преміум маргіт»** та у санаторно-курортній сфері (питне лікування). МВ *показано* при хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічному холециститі, функціональних розладах жовчного міхура та сфінктера Одді, хронічному панкреатиті, захворюваннях печінки(алкогольна хвороба печінки, токсичне або медикаментозне ураження печінки, неалкогольна жирова хвороба печінки), післяхолецистектомічному синдромі та синдромі оперованого шлунка, цукровому діабеті 2 типу, хронічному пієлонефриті, подагрі, ожирінні.
30	**«Лужанська-4», свр. № 4-Е,** маломінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (6,3-6,7), холодна (13,0-16,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища розташована між селами Солочин та Голубине, на березі р. Пиня, на території санаторію **«Квітка полонини»**. Свердловина глибиною 100,0 м.Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова «Лужанська 4» та у санаторно-курортній сфері при внутрішньому застосуванні (питне лікування). *Медичними показаннями* до внутрішнього застосування МВ є хронічні гастрити з підвищеною, нормальною чи зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічні холецистит та панкреатит, токсичне або медикаментозне ураження печінки, хронічні вірусні гепатити, синдром подразненого кишечника, хронічний пієлонефрит. неалкогольна жирова хвороба печінки, функціональні розлади жовчного міхура та сфінктера Одді, післяхолецистектомічний синдром, цукровий діабет 2 типу.
31, 32	**«Лужанська-7», свр. № 7-ГП, № 7-ГП(д),** маломінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (6,4-6,8), холодна (11,0-14,5 ºС)	**Свердловина** № 7-ГП(д) розташована між селами Голубине та Солочин, в зоні гірничого відводу свр. № 7-ГП ділянки Голубинського родовища. Свердловини глибиною 150,0 м.Підземні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому застосуванні (питне лікування) та для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Лужанська-7»**. **Застосування мінеральної води:** хронічні гастрити з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічний панкреатит, хронічний коліт, що супроводжується проносами або закрепами, жовчнокам'яна хвороба, хронічні токсичні та вірусні гепатити,хронічні пієлонефрити.

„БУРКУТ"
ДЖЕРЕЛО МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ

Природні лікувальні		
33	**свр. № 12-р,** середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна(6,2-7,2), холодна (14,0-17,0 ºС)	**Свердловина** Голубинського родовища, глибиною 100,0 м знаходиться між селами Голубине та Солочин, розташована на території санаторію **«Кришталеве джерело»**. Підземні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому застосуванні (питне лікування). *Медичними показаннями* щодо внутрішнього застосування МВ є неатрофічний гастрит з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічний панкреатит, синдром подразненого кишечника, хронічні коліти, захворювання жовчного міхура, дисфункціональні розлади біліарного тракту, хронічній пієлонефрит, сечокам'яна хвороба, цукровий діабет.
34	**свр. № 120,** слабкомінераліована, гідрокарбонатна натрієва з підвищеним умістом органічних речовин, лужна (8,80-9,05), холодна (11,0-12,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 222,1 м, урочища Полянки розташована на території с. Солочин. Мінеральні води використовуються готельно-ресторанним комплексом **«TIROL».** Підземні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому застосуванні (питне лікування). **Застосування мінеральної води внутрішньо:** хронічні гастрити зі зниженою та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, функціональні диспепсії, неалкогольна жирова хвороба печінки, хронічні захворювання жовчного міхура, дисфункціональні розлади біліарного тракту, постхолецистектомічний синдром, хронічний пієлонефрит. сечокам'яна хвороба, цукровий діабет.
35	**свр. № 2-р,** середньомінералізована, борна гідрокарбонатна натрієва	**Свердловина** Голубинського родовища розташована в с. Солочин. Підземні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому застосуванні (питне лікування). **Застосування мінеральної води внутрішньо:** хронічні гастрити з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічний холецистит, дискнезії жовчовивідних шляхів жовчного міхура, хронічні гепатити, хронічні інтоксикації, порушення обміну речовин.

Свалявська міська територіальна громада

Природні лікувально-столові		
36	**«Свалява 2», свр. № 2-СВ,** маломінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, кальцієво-натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (10,0-14,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 150,0 м. ділянки «Водограй» Свалявського родовища розташована у північній частині м. Свалява, Підземні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому застосуванні (питне лікування) та для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Свалява 2».** **Застосування мінеральної води внутрішньо:** неатрофічний гастрит з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба з езофагітом та без, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічний панкреатит, сечокислий діатез, хронічні захворювання печінки, цукровий діабет.
37	**«Свалява 1», свр. № 4**, середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла-нейтральна (6,0-7,2), холодна (10,0-17,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Свалява 1» розташована в м. Свалява. Свердловина глибиною 100,0 м. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода «Свалява 1». **Медичними показаннями** до внутрішнього застосування є хронічні неатрофічні гастрити з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба з езофагітом, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічнічний панкреатит, сечокислийдіатез, хронічні захворювання печінкти, жовчокам'яна хвороба та хронічні захворювання жовчного міхура, розлади біліарного тракту. ***Наразі МВ «Свалява 1» не фасується.***

38	**«Свалява», свр. № 26,** мало-, середньомінералізована, вуглекисла, борна гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (5,9-6,8), холодна (11,0-15,0 ºС)	**Свердловина** Свалявського родовища розташована на північно-західній околиці м. Свалява. Свердловина глибиною 100,0 м. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Свалява».** МВ «Свалява» *показана* при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі, хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною, нормальною та зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічнічному панкреатиті, алкогольній хворобі печінки, токсичному або медикаментозному ураженні печінки, неалкогольній жировій хворобі печінки, хронічних вірусних гепатитах, синдром подразненого кишечника, хронічний пієлонефрит. неалкогольна жирова хвороба печінки, хронічному пієлонефриті, цукровому діабеті 2 типу, синдромі подразненого кишечника з переважанням закрепів.
Чинадіївська селищна територіальна громада		
Природні лікувальні		
39, 40	**свр. № 15-р, № 17-р,** слабко-, маломінералізована, сульфідна сульфатно-гідрокарбонатна кальцієво-натрієва	**Свердловини** Синякського родовища розташовані на території с. Синяк. Мінеральні води використовуються санаторієм **«Синяк»**. Природні мінеральні лікувальні води можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при зовнішньому застосуванні у вигляді загальних та місцевих ванн. *Медичними показаннями* щодо зовнішнього застосування є захворювання опорно-рухового апарату (артроз, ревматоїдний артрит, міжхребцевий остеохондроз, спондльоз та н.), серцево-судинної системи (гіпертонічна хвороба 1 ст.), захворювання шкіри (псоріаз).
41	**свр. № 1-дм,** слабко-, маломінералізована, сульфідна гідрокарбонатно-сульфатна різного катіонного складу, слабкокисла-слабколужна (6,0-8,0), холодна (10,0-15,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 125,0 м .ділянки Баймонт розташована на північній околиці с. Синяк. Мінеральні води використовуються оздоровчим комплексом **«Баймонт»**. Підземні води можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при зовнішньому застосуванні. **Медичними показаннями** зовнішнього застосування є захворювання опорно-рухового апарату: дегенеративний стан хребта, спондилопатії, артропатії, остеоартрит без вираженого синовіту).

Природні лікувальні ресурси Рахівського району

20 проявів природних мінеральних МВ

1 оформлено МБВ

19 перспективні

Умовні позначення:

- столові МВ
- лікувально-столові МВ
- лікувальні МВ
- офіційно підтверджені МВ (оформлений МБВ)
- межі територіальних громад

0 4,25 8,5 17 25,5 34 км

1 : 550 000

НА ТЕРИТОРІЇ РАХІВСЬКОГО РАЙОНУ РОЗВІДАНО:

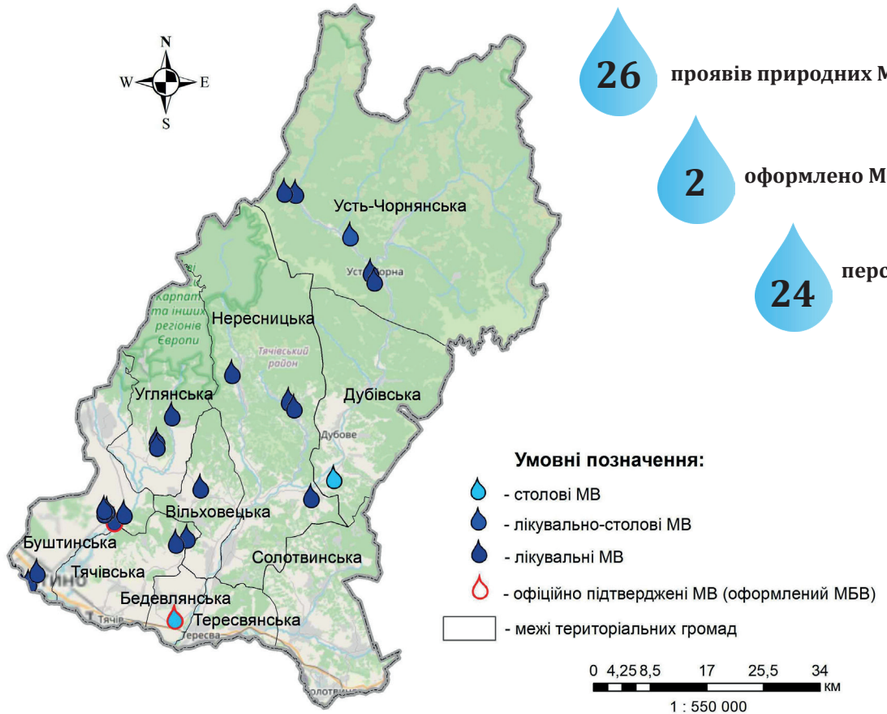
1 водопункт з природною мінеральною водою (Ясінянська ТГ – 1 лікувальна), що має медичний (бальнеологічний) *висновок та внесений до Державного кадастру природних лікувальних ресурсів України;*

19 проявів природних мінеральних вод є перспективними (Богданська ТГ – 3 лікувальні, Великобичківська ТГ – 2 лікувальні, 2 лікувально-столові, 1 столова, Рахівська ТГ – 6 лікувальних, 1 столова, Ясінянська ТГ – 4 лікувальні), *відомості про які є за прогнозними даними результатів геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу.*

МЕДИЧНА (БАЛЬНЕОЛОГІЧНА) ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД РАХІВСЬКОГО РАЙОНУ

№	*Водопункт / фіз.-хім. склад МВ*	*Відомості про мінеральні води та їх медичну (біологічну) дію*
Ясінянська селищна територіальна громада		
Природні лікувальні		
1	**свр. № 353,** маломінералізовані, вуглекислі, борні, миш'яковисті гідрокарбонатно-хлоридні, хлоридно-гідрокарбонатні натрієво-кальцієві, кальцієво-натрієві, що містить залізо, слабкокислі-нейтральні (5,5-7,0), холодні (6,0-14,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 50,6 м,.Гірсько-Тисенського родовища розташована на території с. Кваси, на правому березі р. Чорна Тиса. Наразі санаторій **«Гірська Тиса»** використовує мінеральні води свр. для лікування опорно-рухового апарату, серцево-судинної та вегетативної нервової системи при зовнішньому застосуванні.

Природні лікувальні ресурси Тячівського району

26 проявів природних МВ

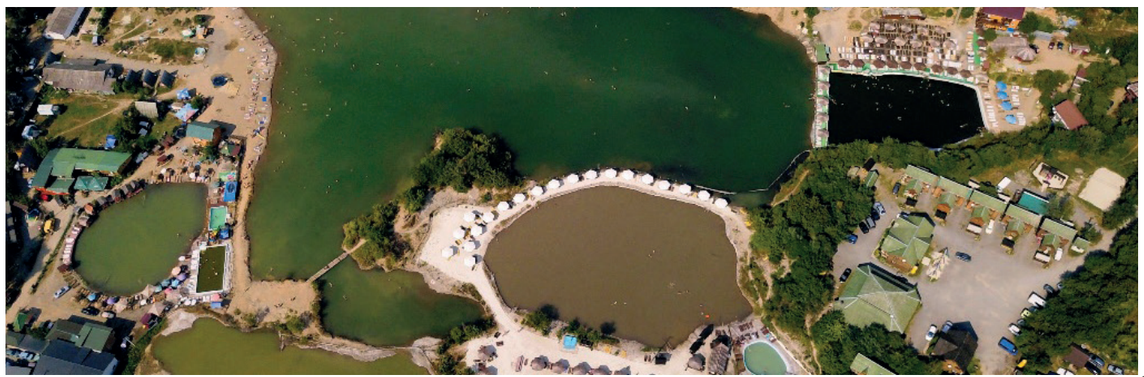
2 оформлено МБВ

24 перспективні

НА ТЕРИТОРІЇ ТЯЧІВСЬКОГО РАЙОНУ РОЗВІДАНО:

2 водопункти з природною мінеральною водою (Бедевлянська ТГ – 1 столова та Буштинська ТГ – 1 лікувальна), що має медичний (бальнеологічний) *висновок та внесений до Державного кадастру природних лікувальних ресурсів України;*

24 прояви природних мінеральних вод є перспективними (Буштинська ТГ – 7 лікувальних, Вільховецька ТГ – 1 лікувальна, Дубівська ТГ – 1 столова, Нересницька ТГ – 4 лікувальні, Солотвинська ТГ – 1 лікувальна, Тячівська ТГ- 2 лікувальні, Углянська ТГ – 3 лікувальні та Усть-Чорнянська ТГ – 4 лікувальні, 1 лікувально-столова) *відомості про які є за прогнозними даними результатів геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу.*

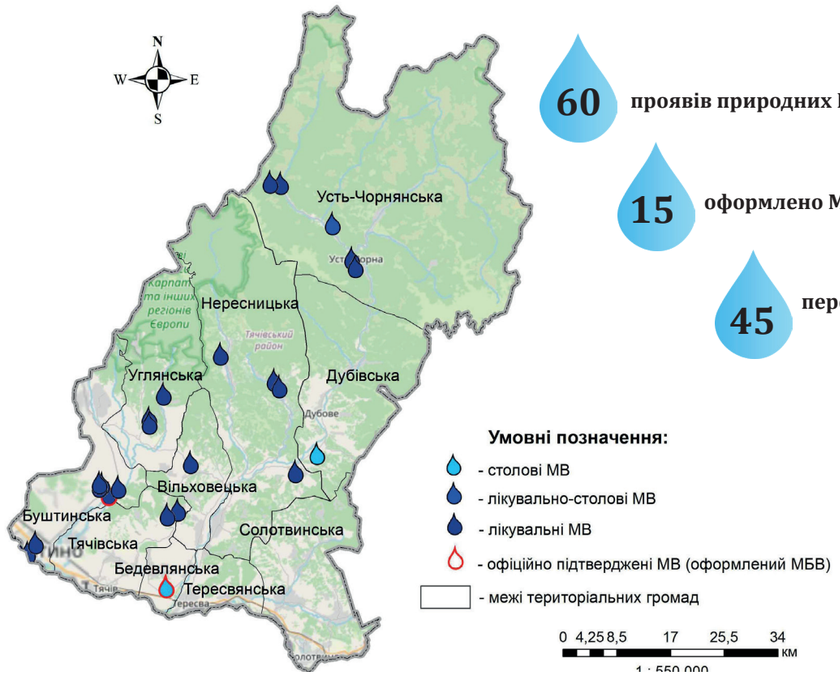

МЕДИЧНА (БАЛЬНЕОЛОГІЧНА) ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД ТЯЧІВСЬКОГО РАЙОНУ

№	*Водопункт / фіз.-хім. склад МВ*	*Відомості про мінеральні води та їх медичну (біологічну) дію*
Бедевлянська сільська територіальна громада		
Природні столові		
1	**свр. № 1164,** слабомінералізовані гідрокарбонатні кальцієві, натрієво-кальцієві, слабкокислі (6,4-6,9), холодні (12,0-14,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 15,0 м розташована на території приватної садиби в с. Бедевля. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна столова вода **«Бедевлянська».** *Наразі МВ «Бедевлянська» не фасується.*
Буштинська селищна територіальна громада		
Природні лікувальні		
2	**свр. № 12,** маломінералізовані, сульфідні хлоридні, гдрокарбонатно-хлоридні натрієві слабколужні-лужні (7,2-9,5), холодні (9,0-15,0 ºС),	**Свердловина** Тереблянського родовища розташована 0,5 км від південної околиці с. Теребля. Мінеральні води використовуються оздоровчим комплексом **«ВітАр».** Мінеральні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортних умовах зовнішньо та внутрішньо (питне лікування) *Медичними показаннями для* зовнішнього застосування є захворювання опорно-рухового апарату (захворювання хребта, артропатії, остеоартрит). МВ при внутрішньому застосуванні рекомендована при неалкогольній жировій хворобі печінки, порушенні толерантності до глюкози, синдромі інсулінорезистентності, гіперхолестеринемії та гіпертригліцеридемії.

Природні лікувальні ресурси Хустського району

60 проявів природних МВ

15 оформлено МБВ

45 перспективні

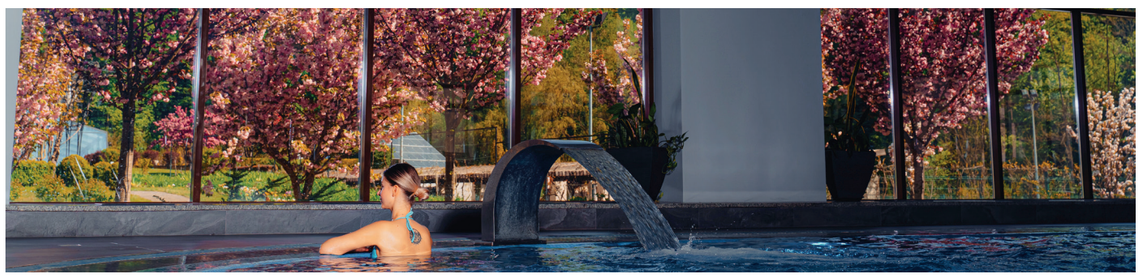
НА ТЕРИТОРІЇ ХУСТСЬКОГО РАЙОНУ РОЗВІДАНО:

15

проявів з природною мінеральною водою (Вишківська ТГ – 1 лікувальна, 2 лікувально-столові, 1 столова, Довжанська ТГ – 1 лікувальна, Драгівська ТГ – 1 лікувально-столова, Керецьківська – 2 лікувальні, Міжгірська ТГ – 2 лікувальні, 1 лікувально-столова, 2 столові та Хустська ТГ – 2 лікувально-столові), *що має медичний (бальнеологічний) висновок та внесений до Державного кадастру природних лікувальних ресурсів України;*

45

проявів природних мінеральних вод є перспективними (Вишківська ТГ – 7 лікувальних, 1 лікувально-столова, 2 столові, Довжанська ТГ – 3 лікувальні, Драгівська ТГ – 2 лікувальні, Зарічанська ТГ – 1 лікувальна, Іршавська ТГ – 3 лікувальні, Колочавська ТГ – 2 лікувальні, 1 лікувально-столова, Міжгірська ТГ – 11 лікувальних, 1 столова, Пилипецька ТГ – 2 лікувальні, 1 лікувально-столова та Хустська ТГ – 8 лікувальних), *відомості про які є за прогнозними даними результатів геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу.*

МЕДИЧНА (БАЛЬНЕОЛОГІЧНА) ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД ХУСТСЬКОГО РАЙОНУ

№	*Водопункт / фіз.-хім. склад МВ*	*Відомості про мінеральні води та їх медичну (біологічну) дію*
Вишківська селищна територіальна громада		
Природні столові		
1	**«Шаянка», свр. № 07-07-мт,** слабкомінералізована, гідрокарбонатна, сульфатно-гідрокарбонатна, хлоридно-гідрокарбонатна кальцієво-натрієва, натрієво-кальцієва (різного аніонного та різного катіонного складу), слабкокисла-нейтральна (5,7-7,2), холодна (10,0-13,0 ºС)	**Свердловина** Вишківського родовища розташована на північно-західній околиці селище Вишково. Свердловина глибиною 30,0 м. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральні природні столові під назвою «Шаянка».
Природні лікувально-столові		
2	**«Шаянська», свр. № 242-р,** маломінералізована, вуглекисла, кремнієва гідрокарбонатна натрієва, слабкокисла (5,5-6,8), холодна (14,0-19,0 ºС)	**Свердловина** Шаянського родовища розташована на північно-східній околиці с. Шаян. Мінеральні води використовуються санаторієм «Шаян». Свердловина глибиною 215,0 м. Мінеральні води свр. використовуються у лікувальній практиці внутрішньо (питне лікування) та для промислового фасування мінеральної природної лікувально-столової води **«Шаянська»**. *Медичними показаннями* є хронічні гастрити з підвищеною кислотоутворювальною функцією, функціональні диспепсії, неалкогольна жирова хвороба печінки, хронічні захворювання жовчного міхура, дисфункціональні розлади біліарного тракту, постхолецистектомічний синдром, хронічні коліти, синдром подразненого кишечника, хронічніпієлонефрити, хронічний цистит, сечокислий діатез, цукровий діабет I та II типу, сечокам'яна хвороба. За даними досліджень 2019 р. щодо використання МВ *при зовнішньому застосуванні* доведено біологічну активність по відношенню до нервової системи, печінки, органів травлення. МВ рекомендовані для подальших до клінічних досліджень в умовах патологій та клінічних випробувань. МВ с. Шаян використовуються у розведенні підземними водами свр. № 107/05 селище Вишково для отримання мінеральної розведеної столової води «Шаянська Лайт». За хімічним складом «Шаянська Лайт»: слабкомінералізована, гідрокарбонатна кальцієво-натрієва, натрієва без специфічних компонентів та властивостей.

3	**«Шаянська 2», свр. № 2-Д,** маломінералізована, вуглекисла, кремнієва гідрокарбонатна , хлоридно-гідрокарбонатна натрієва, кальцієво-натрієва, що містить ортоборну кислоту, слабкокисла (5,5-6,8), холодна (10,0-17,0 ºС)	**Свердловина** Шаянського родовища розташована на східній околиці с. Шаян, глибиною 150,0 м. Мінеральні природні лікувальні води свр. можуть використовуватись у лікувальній практиці при внутрішньому застосуванні, а також для промислового фасування як мінеральні природні лікувально-столові води під назвою **«Шаянська 2».** *Медичними показаннями* є хронічний неатрофічний гастрит з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, післяхолецистектомічний синдром, хронічний холецистит, функціональні розлади жовчного міхура та сфінктера Одді, алкогольна хвороба печінки мінімального ступеня активності, токсичне або медикаментозне ураження печінки мінімального ступеня активності, неалкогольна жирова хвороба печінки мінімального ступеня активності, хронічні вірусні гепатити мінімального ступеня активності, хронічний панкреатит, цукровий діабет 2 типу, хронічний пієлонефрит.
Природні лікувальні		
4	**свр. № 4-к,** мало-середньомінералізована, вуглекисла, кремнієва гідрокарбонатна , хлоридно-гідрокарбонатна натрієва, кальцієво-натрієва, що містить ортоборну кислоту, слабкокисла (6,0-6,8), холодна (14,0-19,0 ºС)	Свердловина глибиною 200,0 м .Шаянського родовища розташована на північно-східній околиці с. Шаян, на території санаторію «Шаян». Мінеральні природні лікувальні води свр. можуть використовуватись у лікувальній практиці при внутрішньому застосуванні. Медичними показаннями є гастроезофільна рефлюксна хвороба, хронічні гастрити з підвищеною та збереженою кислотоутворювальною функцією, неускладнена виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, функціональні диспепсії, неалкогольна жирова хвороба печінки, хронічні захворювання жовчного міхура, дисфункціональні розлади біліарного тракту, хронічний панкреатит, постхолецистектомічний синдром, хронічні коліти, синдром подразненого кишечника, хронічні пієлонефрити, хронічний цистит, сечокислий діатез, цукровий діабет I та II типу, подагра, ожиріння аліментарне.

Довжанська сільська територіальна громада

	Природні лікувальні	
5	**свр. № 3(1п),** маломінералізована, гідрокарбонатна кальцієво-натрієва, нейтральна (7,0), холодна (13,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 50,0 м Боржавського родовища розташована в с. Довге, на території санаторію **«Боржава».** МВ використовується з лікувальною метою при внутрішньому застосуванні. Також свр. використовується для розведення мінеральних термальних вод свр. № 18-Т (м. Виноградів, Виноградівська ТГ). Отримана розведена лікувальна вода використовується у лікувальній практиці зовнішньо при захворюваннях опорно-рухового апарату, захворювання периферичної нервової та серцево-судинної систем, захворювання периферичних судин.

Драгівська сільська територіальна громада

	Природні лікувально-столові	
6	**«Буковія Квасова», свр. № 9-м,** мало-, середньомінералізована, вуглекисла, борна хлоридно-гідрокарбонатна, гідрокарбонатно-хлоридна натрієва, кисла-слабкокисла (5,2-6,4), холодна (9,0-10,0 ºС)	**Свердловина** Драгівського родовища знаходиться на північно-східній околиці с. Забрідь, на лівому схилі долини р. Теребля. Мінеральні підземні води свр. можуть використовуватися для внутрішнього застосування як у нативному стані так і у розведеному. У нативному стані підземні води використовуються для промислового фасування як мінеральні природні лікувально-столові - «Буковія Квасова» та у санаторно-курортній сфері (питне лікування) для лікування при хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною чи нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, хронічному панкреатиті, синдромі подразненого кишечника з переважанням закрепів чи діареї, хронічному холециститі, токсичному або медикаментозному уражені печінки, хронічних вірусних гепатитах, цукровому діабеті 2 типу, порушенні толерантності до глюкози, синдромі інсулінорезистентності. При розведенні підземних вод свр. підземними водами свр. № 07-07-мт селище Вишково отримано мінеральну розведену лікувально-столову воду, що може використовуватися для промислового фасування як мінеральна розведена лікувально-столова - «Цілюща Поляна» та у лікувальній практиці (питне лікування). МВ «Цілюща Поляна» показана при хронічному неатрофічному гастриті з нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічному атрофічному гастриті зі зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічному холециститі, хронічному пієлонефриті.

Керецьківська сільська територіальна громада

	Природні лікувальні	
7, 8	**свр. № 12-і, № 876(1)** маломінералізована, борна гідрокарбонатна натрієва, слабколужна (7,25-7,75), холодна (12,0 ºС)	**Свердловини** Кушницького родовища розташовані в с. Кушниця. Глибини свердловин № 12-і - 70,0 м., № 876(1) - 150,0 м. Мінеральні води свр. с. Кушниця використовуються при внутрішньому застосуванні. **Медичні показання**: хронічні гастрити з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою й секреторною функцією шлунка, виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки, хронічні панкреатити, хронічні коліти та синдром подразненого кишечника з наявністю закрепів, хронічні некалькульозні холецистити різної етіології, дискінезії жовчовивідних шляхів, хронічні пієлонефрити, сечокам'яна хвороба без порушеннях прохідності сечовивідних шляхів.

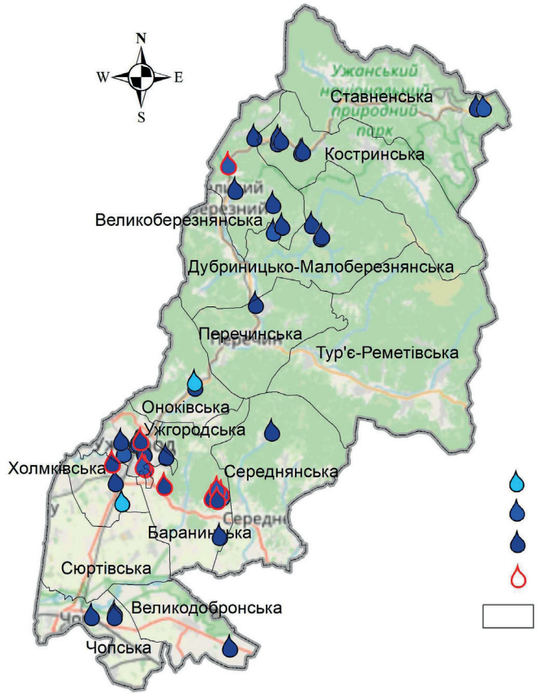
Міжгірська селищна територіальна громада

	Природні столові	
9, 10	**«Вівас», дж. № 1, № 2,** слабкомінералізована, гідрокарбонатна, сульфатно-гідрокарбонатна різного катіонного складу, нейтральна-слабколужна (7,0-8,5), холодна (6,0-12,0 ºС)	**Джерела** розташовані на південно східній околиці с. Верхній Бистрий, на схилі г. Менчул, відповідно в урочищах «Сухаровець» та «Шутин», приурочені до правого борту долини р. Бистра. Підземні води можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральні природні столові під назвою **«Вівас».**

Природні лікувально-столові		
11	**«Сойми», свр. № 4-р,** середньомінералізована, вуглекисла, борна хлоридно-гідрокарбонатна, гідрокарбонатна хлоридна кальцієво-натрієва, що містить залізо, слабкокисла (5,7-6,8), холодна (10,0-14,0 ºС)	**Свердловина С**ойминського родовища розташована на південній околиці с. Сойми, в долині р. Ріка. Глибина свр. 60,1 м. Мінеральні природні лікувальні води свр. можуть використовуватися при зовнішньому застосуванні та для промислового фасування як мінеральні природні лікувально-столові під назвою **«Сойми».** *На даний час не фасується.* Медичними показаннями щодо зовнішнього застосування є захворювання серцево-судинної системи, травної системи, сечовидільної системи, захворювання опорно-рухового апарату та обміну речовин. *Медичні показання* щодо внутрішнього застосування хронічні гастрити з підвищеною та нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, хронічний панкреатит, хронічні коліти та синдром подразненого кишечника, хронічний холецистит, постхолецистектомічний синдром, цукровий діабет 2 типу, артрози, остеохондроз, хронічні запальні захворювання щелепно-лицьової ділянки (гінгівіт, пародонтит, стоматит та ін.), дистрофічні процеси (пародонтоз, сіалоз, фіброзна чи кісткова форма артрозу, зубощелепні аномалії та захворювання слизової оболонки ясен.
Природні лікувальні		
12	**свр. № 3-р,** мало-, середньомінералізована, вуглекисла, борна хлоридно-гідрокарбонатна кальцієво-натрієва, що містить залізо, слабкокисла (5,7-6,8), холодна (10,0-14,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 62,0 м.Сойминського родовища розташована на південній околиці с. Сойми, в долині р. Ріка. Мінеральні природні лікувальні води свр. використовуються у санаторно-курортній сфері для питного лікування при хронічних неатрофічних гастритах, хронічних панкреатитах, хронічних пієлонефритах, цукровому діабеті ІІ типу, порушеннях мінерального обміну.

13	**дж. № 2,** слабкомінералізована, вуглекисла, залізиста гідрокарбонатна магнієво-кальцієва, натрієво-магнієво-кальцієва, слабкокисла (5,65-5,9), холодна (4,0-10,0 ºС)	**Джерело** розташоване на території селище Міжгір'я, в урочищі «Квасівський». Мінеральні природні лікувальні води дж. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому та зовнішньому застосуванні. *Медичні показання* щодо внутрішнього застосування: хронічні гастрити з підвищеною чи зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічні гепатити, цукровий діабет 2 типу, залізодефіцитна анемія, вторинний гіпотиреоз. При зовнішньому застосуванні мінеральні води використовуються у лікувальній практиці при захворюваннях серцево-судинної системи, гепатобіліарної системи, опорно-рухового апарату, захворюваннях жіночої статевої сфери.
Хустська міська територіальна громада		
Природні лікувально-столові		
14	**«Нарцис», свр. № 1-н,** маломінералізована, кремнієва хлоридна натрієва, кальцієво-натрієва, слабкокисла-слабколужна (6,5-7,5), слабкотермальна (20,0-27,0 ºС)	**Свердловина** ділянки «Нарцис» знаходиться в 3,0 км на південний захід від м. Хуст. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода «Нарцис». Рекомендована при лікуванні хронічних неатрофічних гастритів зі збереженою та підвищеною кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічних колітів, хронічних захворювань жовчного міхура, хронічних панкреатитах, хронічних пієлонефритах та сечокислому діатезі. У 2024 р. проведено дослідження щодо визначення біологічної активності мінеральних вод свр. при зовнішньому застосуванні та рекомендовані до проведення подальших досліджень.
15	**«Нарцис 2», свр. № 3-Н,** маломінералізована, кремнієва гідрокарбонатно-хлоридна натрієва, нейтральна (6,8-6,9), холодна (8,0-9,0 ºС)	**Свердловина** знаходиться в 4,0 км на південь від м. Хуст Закарпатської області, в долині р. Тиса. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода «Нарцис 2». Наразі не фасується. *Медичними показаннями* до внутрішнього застосування МВ «Нарцис 2» є хронічний неатрофічний гастрит зі збереженою та зниженою кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічні захворювання жовчного міхура, хронічний панкреатит, хронічний пієлонефрит, сечокислий діатез, ішемічна хвороба серця, гіпертонічна хвороба 1-2 ст., постміокардитичний кардіосклероз, дисциркуляторна енцефалопатія 1-2 ст.

Природні лікувальні ресурси Ужгородського району

47 проявів природних МВ

10 оформлено МБВ

37 перспективні

Умовні позначення:

- столові МВ
- лікувально-столові МВ
- лікувальні МВ
- офіційно підтверджені МВ (оформлений МБВ)
- межі територіальних громад

0 5 10 20 30 40 км

1 : 650 000

НА ТЕРИТОРІЇ УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ РОЗВІДАНО:

10

проявів з природною мінеральною водою (Баранинська ТГ – 3 лікувальні, 5 лікувально-столові, Ужгородська ТГ – 1 лікувальна та Холмківська ТГ – 1 лікувальна), що має медичний (бальнеологічний) *висновок та внесено до Державного кадастру природних лікувальних ресурсів України.*

37

проявів природних мінеральних вод є перспективними (Баранинська ТГ – 1 лікувальна, 1 лікувально-столова, Великоберезнянська ТГ – 3 лікувальні, 1 лікувально-столова, Великодобронська ТГ – 1 лікувальна, Дубриницько-Малоберезнянська ТГ – 3 лікувальні, Костринська ТГ – 6 лікувальних, Оноківська ТГ – 2 лікувальні, 1 столова, Перечинська ТГ – 1 лікувальна, Середнянська ТГ – 1 лікувальна, Ставненська ТГ – 1 лікувальна, 1 лікувально-столова, Ужгородська ТГ – 4 лікувальні, 4 лікувально-столові, Холмківська ТГ – 1 лікувальна, 2 столові та Чопська ТГ – 3 лікувальні) , *відомості про які є за прогнозними даними результатів геологічної розвідки та фізико-хімічного аналізу.*

МЕДИЧНА (БАЛЬНЕОЛОГІЧНА) ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ

№	*Водопункт / фіз.-хім. склад МВ*	*Відомості про мінеральні води та їх медичну (біологічну) дію*
Баранинська сільська територіальна громада		
Природні лікувально-столові		
1	**«Аквіо», свр. № 30-Д,** маломінералізована, вуглекисла, кремнієва гідрокарбонатна кальцієво-натрієва, магнієво-кальцієво-натрієва, слабкокисла (5,5-6,8), холодна-слабкотермальна (14,0-22,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 182,0 м. Баранинського родовища розташована на північній околиці с. Баранинці, яка примикає до південно-східної околиці м. Ужгород. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Аквіо».** МВ «Аквіо» *показана* при хронічному неатрофічному гастриті з підвищеною та збереженою кислотоутворюючою функцією шлунка. *Наразі МВ «Аквіо» не фасується.*
2	**«Настуся», «Джерело Надії», свр. № 29,** маломінералізована, вуглекисла, залізиста, кремнієва гідрокарбонатна натрієво-кальцієва, магнієво-натрієво-кальцієва, слабкокисла (5,5-6,0), холодна (17,0-20,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 180,0 м, Драбівського родовища розташована с. Баранинці. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Настуся»**. На даний час не фасується. МВ «Настуся» *показана* при лікуванні ішемічній хворобі серця, хронічних гастритах з нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, хворобі Жильбера, синдромі Дубеля-Джонсона, алкогольній хворобі печінки, хронічному гепатиті, хронічному коліті, хронічному ентериті, залізодефіцитній анемії, хронічних циститі та пієлонефриті. Мінеральні води свр. після вилучення заліза можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна лікувально-столова вода - «Джерело Надії», що рекомендовано при ішемічній хворобі серця, хронічних гастритах з нормальною кислотоутворюючою функцією шлунка, хворобі Жильбера, синдромі Дубеля-Джонсона, алкогольній хворобі печінки, хронічному гепатиті, хронічному коліті, хронічному ентериті, хронічних циститі та пієлонефриті. *Наразі МВ «Джерело Надії» не фасується.*

3	**«Деренівська»,свр. № 544-а,** слабкомінералізована, кремнієва гідрокарбонатна натрієва, кальцієво-натрієва, нейтральна-слабколужна (6,8-8,0), слабкотермальна (22,0-29,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 352,0 м. ділянки № 2 Деренівського родовища розташована на північній околиці с. Нижнє Солотвино, на території санаторного комплексу **«Деренівська Купіль»**, який є єдиним в Україні комплексом, що має сертифікат якості Європейської Асоціації Курортів (ESPA). Мінеральні природні лікувальні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральні природні лікувально-столові води під назвою «Деренівська» та питного лікування. Медичними показаннями є: хронічні панкреатити, холецистити, захворювання печінки (алкогольна та неалкогольна жирова хвороба печінки, токсичне або медикаментозне ураження печінки),функціональні розлади жовчного міхура та сфінктера Одді, хронічні вірусні гепатити, хронічні пієлонефрити, сечокам'яна хвороба.
4	**«Закарпатська 2», свр. № 1-ДК,** маломінералізована, кремнієва гідрокарбонатна натрієва, що містить ортоборну кислоту, слабкокисла-нейтральна (6,6-7,2), термальна-високотермальна (37,0-47,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 557,0 м .Деренівського родовища розташована на північній околиці с. Нижнє Солотвино, на території санаторного комплексу **«Деренівська Купіль»**. Мінеральні природні лікувальні води свр. можуть використовуватися для зовнішнього застосування, для промислового фасування як мінеральні природні лікувально-столові води «Закарпатська 2» та питного лікування. *Медичними показаннями* для зовнішнього застосування є захворювання опорно-рухового апарату, для внутрішнього — хронічні гастрити, виразкова хвороба шлунка та ДПК, хронічні панкреатити, хронічні коліти та синдром подразненого кишечника, хронічні некалькульозні холецистити різної етіології, дискінезії жовчовивідних шляхів, хронічні гепатити, хронічні пієлонефрити, сечокам'яна хвороба. *Мінеральна природна лікувально-столова вода «Закарпатська 2» наразі не фасується, використовується для питного лікування.*
5	**«Крайна», свр. № 1062,** слабкомінералізована, кремнієва гідрокарбонатна складного катіонного складу, слабкокисла-слабколужна (6,0-8,0), холодна (12,0-17,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 80,0 м .Деренівського родовища розташована за межами на північної околиці с. Нижнє Солотвино, в долині струмка Солотвинський. Підземні води свр. можуть використовуватися для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода **«Крайна».** МВ «Крайна» показана при хронічних гастритах, хронічному холециститі, функціональних розладах жовчного міхура та сфінктера Одді, хронічних пієлонефриті та циститі.

		Природні лікувальні
6	**свр. № 1-3Г,** маломінералізована, кремнієва гідрокарбонатна натрієва, що містить ортоборну кислоту та діоксид вуглецю , слабкокисла-нейтральна (6,5-7,2), термальна-високотермальна (40-55 ºС)	**Свердловина** глибиною 813,8 м.Золотогірського родовища знаходиться на північній околиці с. Барвінок, в урочищі «Золота гора». Мінеральні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при зовнішньому застосуванні у лікуванні захворювань опорно-рухового апарату, токсичної дії речовин, переважно немедичного призначення, а також при розладах пристосувальних реакцій.
7	**свр. № 32-Т,** середньо-, високомінералізована, вуглекисла, кремнієва, борна хлоридна, гідрокарбонатно-хлоридна натрієва, слабкокисла (5,5-6,8), термальна (30-40 ºС)	**Свердловина** глибиною 640,0 м .Нижнєсолотвинського родовища розташована на північній околиці с. Нижнє Солотвино. Мінеральні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при зовнішньому застосуванні у лікуванні захворювань кістково-м'язової системи та сполучної тканини (артропатії, ревматоїдний артрит, артрози великих та малих суглобів 1-3 ст., та ін.), захворюваннях системи кровообігу (гіпертонічна хвороба 1 ст., ішемічна хвороба серця, атеросклероз судин кінцівок, есенціальна гіпотензія, варікозне розширення вен нижніх кінцівок та ін.), хворобах шкіри (дерматити, псоріаз, вугри, кропив'янка та ін.).
8	**свр. № 5-07-мт,** слабкомінералізована, кремнієва гідрокарбонатна складного катіонного складу, нейтральна-слабколужна (7,05-7,45), холодна (17,0-18,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 150,0 м. Нижнєсолотвинського родовища розташована на північній околиці с. Нижнє Солотвино. Мінеральні природні лікувальні води свр. можуть використовуватися у лікувальній практиці при зовнішньому та внутрішньому застосуванні. Медичними показаннями до зовнішнього застосування є: захворювання опорно-рухового апарату, гіпертонічна хвороба I-II ст., ішемічна хвороба серця, атеросклеротичне захворювання серця, нейроциркуляторна дистонія за змішаним типом, хронічні захворювання жовчного міхура, хронічний пієлонефрит, сечокислий діатез. Медичними показаннями до внутрішнього застосування є: хронічний неатрофічний гастрит зі збереженою кислотоутворюючою функцією шлунка, хронічні захворювання жовчного міхура, хронічні панкреатити, цукровий діабет, хронічний пієлонефрит, сечокислий діатез.

Ужгородська міська територіальна громада

		Природні лікувальні
9	**свр. № 229,** слабкомінералізована, вуглекисла, залізиста, кремнієва хлоридно-гідрокарбонатна кальцієво-натрієва, слабкокисла (5,6-5,7), холодна (15,0-16,0 ºС)	**Свердловина** глибиною 38,0 м .розташована на території м. Ужгород. Мінеральні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері при внутрішньому та зовнішньому застосуванні. *Медичними показаннями* щодо внутрішнього застосування є хронічні гастрити зі збереженою та підвищеною кислотоутворюючою функцією шлунка, виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки, хронічні панкреатити, хронічні коліти та синдром подразненого кишечника з наявністю проносів чи закрепів, хронічні холецистити, хронічні гепатити, пієлонефрити, сечокам'яна хвороба, залізодефіцитна анемія. *Медичними показаннями* для зовнішнього застосування є захворювання опорно-рухового апарату, захворювання периферичної та центральної нервової системи, периферичних судин, серцево-судинної та біліарної систем, гінекологічні хвороби.

Холмківська сільська територіальна громада

		Природні лікувальні
10	**свр. № 1-ПБК,** високомінералізована, вуглекисла, борна, кремнієва гідрокарбонатно-хлоридна натрієва, слабкокисла (6,5-6,8), термальна (33-40 ºС)	**Свердловина № 1-ПБК**, а також свр. № 2-ПБК, води якої використовуються для розведення, знаходяться в північній частині с. Минай, використовуються лікувально-профілактичним закладом **«Медичний центр «Гармонія»**. Мінеральні води свр. можуть використовуватися у санаторно-курортній сфері як у нативному вигляді при зовнішньому застосуванні, так й у розведеному стані при внутрішньому застосуванні. *Медичними показаннями* для зовнішнього застосування є захворювання опорно-рухового апарату чи сполучної тканини, захворювання шкіри та жіночної статевої сфери. Мінеральна розведена вода рекомендована для питного лікування при хронічних гастритах зі зниженою, збереженою та підвищеною кислотоутворюючою функцією шлунка, неалкогольній жировій хворобі печінки, порушенні толерантності до глюкози, синдром інсулінорезистентності, гіперхолестеринемії, хронічних пієлонефритах та циститах.

РЕЄСТР ПРОЯВІВ ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД НА ТЕРИТОРІЇ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ВІДОМОСТІ ПРО ЯКІ Є ЗА ПРОГНОЗНИМИ ДАНИМИ

Відповідно до прогнозних даних за результатами геологічної розвідки та даних фізико-хімічного аналізу природних мінеральних вод, із 175 виявлених проявів природних мінеральних вод найбільш перспективними для практичного застосування є природні лікувальні води для використання в санаторно-курортній сфері та промислового фасування.